

Najavljenom izgradnji podatkovnog centra za umjetnu inteligenciju (AI) u sklopu projekta Pantheon AI u Topuskom mora prethoditi izgradnja energetske infrastrukture, stoga se u četvrtom kvartalu 2027. planira započeti gradnja dalekovoda i trafostanice, što je investicija od 400 do 450 milijuna eura.

Naglasili su to u srijedu na prvom susretu s novinarima Mario Gudelj, voditelj projekta i Bruno Štambak, izvršni direktor Dalekovod Grupe, članice Končar Grupe koja je partner u tom megaprojektu izgradnje podatkovnog centra za AI, vrijednom 50 milijardi dolara. Odgovarajući na pitanja novinara, Gudelj je rekao da je ta investicija već osigurana i da novac nije problem. I dalje stoje, dodao je, najave ambicioznih planova da prvi korisnici u taj centar uđu u prvom kvartalu 2029. godine.

Gudelj i Štambak su ocijenili da je do sada u medijima i javnom prostoru bilo puno pogrešnih informacija o tom projektu, posebice oko potrošnje struje i cijenama.

“Priča o dopremi potrebne električne energije je vrlo jednostavna, morate imati izgrađenu novu, 400 kilovoltnu infrastrukturu. Tako je za realizaciju tog projekta u planu izgraditi četiri dalekovoda duljine 300 kilometara i trafostanicu, koja će biti najveća u Hrvatskoj i predana u korištenje Hrvatskom operatoru prijenosnog sustava (HOPS)”, istaknuo je Gudelj. Ta će infrastruktura imati vrlo veliki faktor sigurnosti za napajanje samog centra, za koje je potreban jedan gigavat odnosno jedan dalekovod, a grade ih četiri, svaki snage od oko 1,3 gigavata, dodao je.

Na pitanje od kuda će energija dolaziti, Gudelj je rekao da je neće koristiti s tržišta RH, nego će je nabaviti putem dugogodišnjih ugovora koji se već sada potpisuju. Prvi takav ugovor već je potpisan s europskom kompanijom Greenvolt, a struju će nabavljati i od privatnih proizvođača obnovljivih izvora energije, nadaju se da će je većinom moći kupiti u Hrvatskoj.

“Kompletanu potrošnju električne energije u budućem podatkovnom centru planiramo iz obnovljivih izvora, iz solarnih, vjetro i geotermalnih elektrana te hidroelektrana, ako će biti moguće. Plan je i da gradimo baterijske spremnike, a ukupno tim procesom unapređujemo električnu mrežu Hrvatske i vjerujemo da ćemo na tu mrežu, kad izgradimo svoju infrastrukturu, moći priključiti dodatnih preko 5 gigavata obnovljivih izvora, za što trenutno postoje projekti u Hrvatskoj, koji čekaju početak izgradnje”, kazao je Gudelj.

Pojasnio je da im treba možda 2 gigavata kombinacije obnovljivih izvora da zadovolje buduću godišnju potrošnju struje podatkovnog centra, a sva ostala energija se može koristiti na tržištu za neke druge potrošače. Kako navodi, zbog povećane proizvodnje struje u idućih pet godina, neće stvoriti nestašicu električne energije u električnom sustavu RH, niti će biti tržišnog mehanizma da struja poskupi.

Podsjećajući da Končar grupa, kao i Dalekovod, imaju puno iskustva u gradnji takve energetske infrastrukture u svijetu, Štambak je kazao da je ovo za njih “rutina”.

“Ponosni smo što nas je investitor prepoznao kao strateškog partnera koji može izvesti ovako kompleksan posao i takve infrastrukturne objekte koji se nakon završetka gradnje predaju u vlasništvo HOPS-a te će biti na raspolaganju i njima i cijeloj Hrvatskoj”, istaknuo je Štambak.

Gudelj je zaključno poručio da se trenutno izrađuje studija zaštite okoliša, koja će biti gotova “za par mjeseci”, i a podatkovni centar neće negativno ujecati na okoliš. (Hina)

